

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ จะใช้การวิจัยเชิงบูรณาการ (Mixed Method) ระหว่างวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยในเชิงคุณภาพเชิงประวัติศาสตร์ ดังนั้น ในบทที่ 3 ของการวิจัยจะนำเสนอรายละเอียดวิธีการดำเนินงานวิจัยใน 2 หัวข้อหลัก คือ

1. การวิจัยเชิงสำรวจ
2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงสำรวจ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับแรงงานข้ามชาติ กัมพูชา ในเขตชุมชนชาวประมงแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี รวม 3 ตำบล ที่มีแรงงานข้ามชาติอาศัยอยู่ในพื้นที่ ได้แก่ ตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ ตำบลเกาะเปริดและตำบลบางกะไชย

กลุ่มตัวอย่างใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง จำนวน 200 คน

ตาราง 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

อาชีพ	จำนวน
1. ชาวประมง	90
2. ผู้ประกอบการค้าขาย	66
3. รับจ้างทั่วไป	23
4. แม่บ้าน	16
5. รับราชการ	5
รวม	200

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติ ในเขตชุมชนชาวประมง กรณีศึกษาอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติ
2. การสร้างเครื่องมือในการศึกษา
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ตามโครงสร้างเนื้อหาและความถูกต้องเหมาะสมของภาษา
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรง โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกรวิจัยจำนวน 5 คน คือ

4.1 รศ.ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม	ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย
4.2 รศ.ดร.ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ	ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย
4.3 รศ.ดร.พิชาย รัตนคิดถวิล	ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย
4.4 รศ.ดร.ประภาส ปิ่นตบแต่ง	ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย
4.5 ดร.โอฬาร ถิ่นบางเตียว	ผู้เชี่ยวชาญด้านชุมชนท้องถิ่น

5. นำแบบสอบถามทดสอบความเที่ยง โดยการหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่าง ในเขตชุมชนชาวประมง อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ที่เกี่ยวข้องกับแรงงานข้ามชาติ จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .700

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

7. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

องค์ประกอบของเครื่องมือวิจัย ประกอบด้วยเนื้อหาสรุป ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปลักษณะแบบปลายปิด (Close - end) และเลือกตอบ (Check - list) ได้แก่ เพศ การศึกษา อาชีพ และลักษณะแบบปลายเปิด (Open - end) ได้แก่ อายุและระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close - end) และเลือกตอบ (Check - list) เกี่ยวกับผลกระทบของแรงงานข้ามชาติ ในเขตท้องถิ่นการทำประมง อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ก่อนการประกาศนโยบายของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยใช้คำถามปลายปิดทั้ง 4 ด้าน 22 เรื่อง

- 2.1 ด้านเศรษฐกิจ
- 2.2 ด้านสังคม
- 2.3 ด้านการเมืองการปกครอง
- 2.4 ด้านสาธารณสุข

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close - end) และเลือกตอบ (Check - list) เกี่ยวกับผลกระทบของแรงงานข้ามชาติ ในเขตท้องถิ่นการทำประมง อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี หลังการประกาศนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยใช้คำถามปลายปิดทั้ง 4 ด้าน 22 เรื่อง

- 3.1 ด้านเศรษฐกิจ
- 3.2 ด้านสังคม
- 3.3 ด้านการเมืองการปกครอง
- 3.4 ด้านสาธารณสุข

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ตัวแปรส่วนบุคคลจะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา คือ โดยการนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) คำนวณเป็นค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ตัวแปรต้นหรือตัวแปรตามจะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา โดยนำเสนอในรูปแบบของ $\bar{X}$ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้เป็นสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย สำหรับการวัดระดับความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม สร้างขึ้นตามลักษณะการสร้างแบบวัดทัศนคติที่เรียกว่า (Likert Scale) โดยมีตัวเลือกตอบแบบ 5 ระดับ โดยในแต่ละระดับกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนต่อการตัดสินใจ	ระดับคะแนน
ระดับเห็นด้วยมาก	5
ระดับค่อนข้างเห็นด้วย	4
ระดับไม่แน่ใจ	3
ระดับค่อนข้างไม่เห็นด้วย	2
ระดับไม่เห็นด้วย	1

ในการแปลผลค่าเฉลี่ยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนระหว่าง	4.20 – 5.00	แสดงว่า	เป็นระดับเห็นด้วยมาก
คะแนนระหว่าง	3.40 – 4.19	แสดงว่า	เป็นระดับค่อนข้างเห็นด้วย
คะแนนระหว่าง	2.60 – 3.39	แสดงว่า	เป็นระดับไม่แน่ใจ
คะแนนระหว่าง	1.80 – 2.59	แสดงว่า	เป็นระดับค่อนข้างไม่เห็นด้วย
คะแนนระหว่าง	1.00 – 1.79	แสดงว่า	เป็นระดับไม่เห็นด้วย

การวิจัยเชิงคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร เอกสารที่ใช้ในการวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 เอกสารชั้นต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมจากแนวการสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทของแรงงานข้ามชาติ ในเขตชุมชนชาวประมง อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

1.2 เอกสารชั้นรอง (Secondary Data) เป็นเอกสารที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ คือ ข้อมูลทางกายภาพของพื้นที่และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นข้อมูลจำนวนประชากร จำนวนแรงงานข้ามชาติที่ถูกกฎหมายจากสำนักงานแรงงานจังหวัดจันทบุรี ข้อมูลด้านสวัสดิการ และงบประมาณของโรงพยาบาลแหลมสิงห์ รวมไปถึงข้อมูลฝ่ายทะเบียนราษฎร อำเภอแหลมสิงห์ โดยแหล่งข้อมูลดังกล่าว ได้แก่ เอกสารทางราชการ หนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. การสัมภาษณ์ วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้ มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – structured or Guided Interview) โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในรูปแบบต่าง ๆ คือ

2.1 การสัมภาษณ์ประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่า (Oral History) เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการหรือไม่มีการสร้าง (Informal or Unstructured Interview) คือ มีเพียงคำถามวิจัยเป็นแนวสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ในที่นี้จะกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้ที่รู้เรื่องเกี่ยวกับบทบาทแรงงานข้ามชาติเป็นอย่างดี โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key - informants) ได้แก่

2.1.1 แรงงานข้ามชาติ

2.1.2 นายจ้างเรือประมง

2.1.3 ผู้ประกอบการ เช่น บ้านเช่า ร้านค้าของชำ เป็นต้น

การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลในที่นี้ใช้รูปแบบ ดังนี้

1. การตรวจสอบการสัมภาษณ์โดยใช้แหล่งข้อมูลที่ต่างกัน ระหว่างเอกสารและการสัมภาษณ์แบบประวัติศาสตร์บอกเล่า โดยผู้ให้สัมภาษณ์จะถ่ายทอดความรู้สึกที่แท้จริงเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติ ที่เข้ามาในอำเภอแหลมสิงห์ว่า ได้มีบทบาทอย่างไร ในเขตชุมชนชาวประมงอำเภอแหลมสิงห์ ซึ่งสามารถนำมาเป็นการตรวจสอบข้อมูลระหว่างเอกสาร และข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์แบบประวัติศาสตร์บอกเล่าได้ ว่าตรงกันหรือมีข้อแตกต่างกันแต่ประการใด
2. การตรวจสอบโดยใช้ผู้สัมภาษณ์ที่มีจุดยืนต่างกัน ในการวิจัยนี้จะให้ผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีจุดยืนต่างกัน เช่น กลุ่มผู้ประกอบการเรือประมง แรงงานข้ามชาติ นักวิชาการแรงงาน ผู้ประกอบการ เช่น บ้านเช่า ร้านค้า เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การตีความข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อเพิ่มเติมคำอธิบายตารางจากการสำรวจให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำข้อมูลที่ได้รับการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูล ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล จากบันทึกการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละประเด็นหลัก และสรุปข้อค้นพบที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร